

Bispeeksamen, prostitution, Herrens vilje og eksegeseens muligheder

I dette nummer udkommer Dansk Teologisk Tidsskrift med fire artikler: En fra forskningsfeltet Praktisk Teologi og hele tre artikler fra feltet Bibelsk Eksegese samt anmeldelser om køn og kirke og liturgi.

I den praktisk-teologiske artikel *Fra studienummer til hyrde for en menighed* præsenterer Birgitte Graakjær Hjort og Jonas Midtgaard Hedelund en empirisk undersøgelse af bispeeksamen i Den Danske Folkekirke. Bispeeksamen hører ifølge dansk lovgivning til ordinationsprocessen i Den Danske Folkekirke og regnes derfor normalt for at være en del af det biskoppelige tilsyn med forkyndelse af evangeliet og forvaltning af sakramenterne. Da der ikke findes fastsatte udførlige beskrivelser af, hvordan eksamen bør finde sted og biskopperne således hver især selv tilrettelægger eksamen, så har der hidtil ikke været meget fælles tilgængelig viden om denne "eksamen". På denne baggrund har Graakjær Hjort og Midtgaard Hedelund gennemført en empirisk interviewundersøgelse og i artiklen fremlægger de en aristotelisk analyse af dens resultater og reflekterer over dem i en post-moderne ledelsessammenhæng. Til sidst giver de ved hjælp af Jürgen Habermas et bud på en forståelse af den form for magt, som er til stede ved eksamen og et bud på, hvordan kan man forstå, hvad der sker ved de sjældne lejligheder, hvor en kandidat ikke består.

Camilla Brokholm Pedersens artikel *Prostitution og oprejsning* drejer sig ikke om bispeeksamen i Den Danske Folkekirke, men om helt anderledes former for kirkelig magt. I sin artikel undersøger hun den tidlige kristne kirke for synet på prostitution og dens praksis i forhold til rehabilitering af prostituerede på baggrund af den antikke græsk-romerske verdens syn og praksis. Især er hun optaget af muligheden for social og åndelig rehabilitering af prostituerede, fordi denne forandrede sig med udbredelsen og konsolideringen af den kristne kirke. Gennem en læsning af udvalgte kilder beskriver og belyser hun sociale, retslige og økonomiske aspekter af rehabilitering og undersøger, hvad rehabilitering dengang ville sige. Her peger hun på, at rehabilitering i den tidlige kirke nok blev mere udbredt, men samtidigt fik en særlig problematisk paradoksal karakter, fordi den kom til at hænge sammen med tanke at "begæret" skulle dræbes og dermed også med forskellige former for selvudslettende adfærd og "død". Dette indebærer konkret typisk en transformation af kvindekroppen, hvor det kvindelige særpræg blev overvundet eller fjernet. Således magtens paradoksalt, ambivalens eller i nogle tilfælde måske ligefrem hykleri?

Anderledes befriende forekommer den skildring af magt, som er et hovedtema i Kasper Siegismunds artikel *Det er Herren, der styrer en mands gang* om Gud, mennesker og den frie vilje i Det Gamle Testamente. Siegismund udfordrer med sin artikel den opfattelse, at Det Gamle Testamente skulle fremstille mennesket som i sig selv værende i besiddelse af en fri vilje i betydningen af valgfrihed og mulighed for kontrol. Han viser, at selvom mange passager i Det Gamle Testamente umiddelbart kan synes at forudsætte menneskelige valgmuligheder og kontrol, så udtrykker de gennemgående en dybere tillid til Guds kontrol – og understreger dette netop i de sammenhænge, hvor mennesker ellers selv tror, at en erfaret følelse af kontrol skyldes deres egne evner. Dertil kommer, at den menneskelige evne til at opfylde Guds bud i Det Gamles Testamente beskrives som dybt fordærvet og som en evne med brug for en fremtidig guddommelig intervention. Denne intervention forestilles her ikke som en form for fatalisme eller som en form for magt, der udsletter mennesket eller dets længsel efter velsignelse, men tværtimod som den magt, der trods menneskets fordærvede evner lader mennesket blive menneske.

Og er der noget kristent evangelium, som ikke drejer sig om dette gode budskab? Om hvordan mennesket bliver menneske, når Gud nu er Gud? Som optakt til rækken af anmeldelser bringer vi Jesper Tang Nielsens artikel-anmeldelse Niels Willerts kommentar af Lukasevangeliet. Artiklen drejer sig især om forholdet mellem tilgangen til evangeliet og udlægningen af dets gode budskab. Tang Nielsen viser, at tilgang og indhold ikke altid behøver at afspejle hinanden totalt, men kan stå i et åbent forhold. Det er, hævder Tang Nielsen, tilfældet hos Willert, og det er en fordel, for her får læseren, hævder han, flere muligheder for fortolkning foræret. Således kan åbenhed i forholdet mellem tilgang og indhold bidrage til udbredelse af Lukasevangeliet og anvendelse af Willerts kommentar – og så er vi måske tilbage ved det med magten igen? Den magt, der giver.

Johanne Stubbe Teglbjærg Kristensen